

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Szent-Miklós-utca 791. sz. hová a lap szellemi részét illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

A ref. főtanoda könyvnyomdája, hová az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor vagy annak térfogata 6 kr.; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

A hirdetési díjak előre fizetendők.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal.

Buda-Pesten:

Braun Ede ur **hirdetményi ügynöksége**,
(József-tér, 10. sz. I. emelet.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 , 50 kr.

Felhívás!

Tisztelettel kéretnek a marosvásárhelyi jogász-egylet igazgató választmányának tagjai, hogy ma délután 3 órakor a kir. táblai épület nagy termében tartandó választmányi gyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

M.-Vásárhely, 1875. deczember 8-án.

B. Apór Károly,
egyleti elnök.

Kuti Albert,
egyleti titkár.

M.-Vásárhely, 1875. decz. 7-én.

(Q.) Elismert igazság, hogy államunk nemzetgazdasági ereje kiválólag a földbirtokban fekszik; ha a föld termelését fokozzuk, fejlődni fog az ipar is, lesz kivétel s vele emelkedik a kereskedés, szaporodik a tőke s élénkséget fogunk tapasztalni a nemzeti produkció minden ágában.

Földmívelésünk állapota azonban korán sem kielégítő. Sok helyütt és pedig nem csak a hol bérlők kezén van a jószág, kihajtjuk a föld minden erejét; másutt pedig hanyagság vagy tőke hiány miatt tulságos extenzív gazdasági rendszert követünk.

Általános értelmesb gazdáink közt a nézet, hogy nálunk főleg a takarmány termelést kell emelni, s lépcsőzetesen kell átmennünk a külterjes gazdaságból a belterjes gazdálkodási módra, több trágyázással, mélyebb szántással, hogy a mi megbízhatatlan időjárásunk alatt a termés biztosabb legyen, mint volt eddig.

Nagyobb marha állománynál és belterjesebb művelésnél a magtermelés is, a bevetett föld területhez aránylag, nagyobb lesz. Jellemző, hogy nálunk, mindamellett, hogy a föld jobb minőségű, még is a bevetett hold területhez képest aránylag kevesebbet termelünk, mint Anglia-, Belgium- vagy Németországban.

De hogyan térjen át a gazda a belterjes gazdálkodáshoz, midőn ez nem csak értelmet és szorgalmat, de nagyobbyszerű befektetést is igényel, s neki a beruházásokra tőkéi nincsenek?

Hogyan térjen át, midőn hitel eszközeink egy általában nincsenek, s ilyeket maga az állam sem képes rendelkezésünkre bocsátani?

A szerencsétlen gazdálkodás, melyet ez az utóbbi évek alatt folytatott, a nagy deficit, mely előttünk áll, nem csak a takarékoságot, de a közterhek emelését is maga után vont. A gazda tehát, ki főnállani kíván, kénytelen lesz nem csak saját kiadásait háztartásánál megszorítani, hanem midőn egyfelől minden irányban takarékoskodni lesz kényszerítve — másfelől igyekeznie kellend jövedelmeit is nevelni, hogy nagyobb adóját megfizethesse s egy belterjebb gazdálkodás regiejét fődözhesse. A kölcsönhatások láncolata ez, hol

minden körülmény a nagyobb erőfeszítésre és nagyobb nélkülözésre utal s a zavart viszonyok közé került állam mindenütt nem serkentőleg, de gátlólag áll a gazdálkodó társadalommal szemben.

Ha valaha, most szükséges, hogy a földhittel emeltessék. Nem egy igyekező gazda jelzalogi kölcsönre fog szorulni, és arra van szorulva már is, hogy iparát folytathassa, a válságos átalakuláson keresztül vihesse.

Vannak birtokosaink — sajnos nagy számmal — kiken a teher már oly nagy, hogy a hitel rajtok alig segíthet. Ezek legjobban cselekesznek, ha birtokuk egy részét eladják, hogy árrából tisztázzák azt, a mi marad, s ha tehermentes kisebb területükön jól gazdálkodnak.

Igen szomorú tanács ez, nem csak a hanyatló családokra nézve, a kiket illet, hanem a magyar nemzet szemponjából is, melynek államképző és állam föntartó elemét a magyar közbirtokos nemesség képezte, mely ha elpusztul s birtoka szétforgácsoltatik, vagy idegen kézre kerül, mindannyiszor egy-egy kő omlik szét vagy esik ki a nemzet épületéből. De a jajgatás nem használ s az uzsora az eladósodott földbirtokost nem menti meg. Szerencsés azon földbirtokos, kinek adóssága nincs, hanem ki évenként bizonyos összeget tőkésítvén, azt belterjesebb, gazdálkodás viselésére fordíthatja!

Ezek száma azonban vajmi csekély. Az idő sem vár; az állam helyzete szorít, a szomorú gazdasági tapasztalatok és a kereskedelmi piac nagy konjunkturái sürgetik az intenzív gazdálkodásra való áttérést, s így az országra nézve életfontosságú kérdés a földbirtoki hitel fejlesztése.

Óhajtható lenne, hogy ha már kénytelenek vagyunk kölcsönpénzzel rangeirozni és reformálni földmívelési viszonyainkat, birtokosaink a pénzt a lehető legolcsóbb kamatok mellett kapják. Azonban ez is alig lehetséges.

Az uzsora eltörlése, a szabad kamatláb behozatala egy időre tönkre juttatta hitelünket; földhitel intézeteink pedig szintén oly magas árban adnak kölcsönöket, melylyel a föld jövedelme nem versenyezhetik.

Szóval mi a hitel helyreállítását az államháztartásbani egyensúly helyreállításától reméljük. Hol az államháztartás rendezett, ott az állam hitele szilárd, leszáll az ilyen országra nézve a kamatláb is, és tér van engedve a magán hitel fejlődésének. Ellenben azon az uton, melyen a magyar állam pénzügyei az utóbbi években vezettettek, nem csak az állam hitele vesz el, de tönkre megy a magánosoké is.

— A képviselőházban, mely deczember 3-ika óta kétszer tart naponként ülést, szorgalmasan foly a költségvetés tárgyalása; 3-án délelőtt a kereskedelmi tárcza költségvetésének tárgyalása befejeztetvén, még ugyan azon nap délutánján a közoktatási miniszter budgetje vétetett tár-

gyalás alá, s már 4-én az igazságügyi tárczára került a sor. A vallás és közoktatási tárcza költségvetésénél a pénzügyi bizottság előirányzata nagyon kevés változtatással fogadtatott el, s Kozma Pártén azon javaslata, hogy a brassói román gimnázium 5000 frt dotációjában részesítésék a pénzügyi bizottsághoz utasított, a miniszter azon ígérete mellett, miként lesz alkalma a kormánynak ezen javaslat felett nyilatkozni, melynek tárgyalásánál a méltányosságot fogja szemelőtt tartani.

Az igazságügyi budget tárgyalása valószínűleg igénybe fog venni még néhány napot, melyre mint minket különösen érdeklőre még lesz alkalmunk mielőbb is visszatérni. *)

— A pénzügyminiszter által a rente-kölcsön szerződés folyó hó 5-én aláíratott.

Vélemény és indítvány

a marosvásárhelyi Jogász-Egylet III-ik szakosztálya által kitűzött következő kérdés felett:

„A tiszta vádrendszer kívánatosabb volna-e nálunk a jelenleg alkalmazott vegyes rendszernél s ha igen, minő feltételek szerint,”

FEKETE GÁBOR

királyi ítélő táblai elnöki titkártól.

(Folytatás.)

Az eddig mondottakból kitűnik, hogy a főkérdés a vád alá helyezésnél abban áll, hogy ki mondja azt ki, azaz, hogy szükséges-e a vádló vádemelése felett bírói határozat hozatala?

A vádhatározat védői azt hozzák fel, hogy vádlottra nézve nagyobb biztosítékot nyújt az, ha az elővizsgálat felett több tagból álló bírói testület határoz, s nem bizatik az ügyész önkényére, hogy gyanúsítottat a vádlottak padjára huzolja, továbbá, hogy ezáltal kiválasztatnak azon esetek, a melyek előreláthatólag nem vezetnek gyanúsított elítélésére s végül, hogy a vád formulázása által a főtárgyalásra biztos alap szereztetik.

A vádhatározat általánosan kötelezőleg leendő kimondása ellen pedig fel szokták hozni, hogy a vádelvvel ellenkezik az ügyet bírói eldöntés elé vinni, ha ezt az ügyész nem kívánja, s a további üldözéstől eláll, hogy vádlottal szemben kedvezőtlen elővélelmet állapít meg, kivált azon bírákra, kik a vádhatározatnál is résztvettek, hogy jogtalanság gyanúsítottal szemben akkor, midőn az ügyész ajánlata felett, a határozathozatal előtt nem hallgattatik meg.

A felhozottak után azon nézetemnek adok kifejezést, hogy a vádhatározatot csak facultative tartom megengedendőnek. i. csak akkor, ha azt vádlott kívánja.

E szerint a vádelvnek megfelelőleg feljogosítandónak vélem az ügyészt az elővizsgálat befejezte után arra, hogy vagy elálljon a további üldözéstől, s erről értesítse a vizsgálóbíró, ki aztán a vizsgálatot megszünteti, vagy vádiratot nyújtson be, mit a már fennebb előadottak szerint elővizsgálat nélkül is megtehet akkor, ha az ügyet annyira tisztázva látja, hogy a főtárgyalás megtartathatik.

Ha vizsgálati fogság ajánltatik, s a vizsgálóbíró azzal nem ért egyet, ezen kérdés eldöntését azonnal a bíróság elejébe tartozik vinni.

*) Egy tegnap vett távirat szerint, az igazságügyi budget is általánosságban lett a képviselőház által folyó hó 5-én elfogadva; az általánosságban elfogadás az igazságügyér ur beszéde után történt. Szerk.

A vádiratot ezen kérdés elintézése után közli vádlottal, s ez jogosítva legyen azon esetben, ha még elővizsgálat nem volt, elővizsgálatot kérni, vagy a vád visszaautasítása tekintetéből kifogásokkal élni, s a bíróság határozatát kikérni. E határozat ellen a másodbírósághoz felhívást engedni vélem, de tovább nem.

Ezek szerint helyesebbnek tartom az új osztr. bpts. ide vonatkozó intézkedéseit a német b. e. javaslat szabványainál, csak hogy nézetem szerint nincs ok az első folyamodású bíróságot a határozatból kizárni, de felebbezést kell engedni; mert miután a bíróság határozata nézetem szerint csak a vád fenn tartása, elejtésére vagy kiegészítésre szólhat, s a tény minősítésére nem terjedhet ki, nem látom lehetetlennek azt, hogy e határozat hozatala az eljáró első bíróságra bizassék; felebbezést azonban szükségesnek látom engedni, hogy még több garancia legyen arra nézve, hogy jogosítatlanul senki a vádlottak padjára nem huzdoltatik.

Ha a bűnvizsgálatokat figyelemmel kísérik, arról győződünk meg, hogy egyfelől gyakran fordulnak elő beismerések, másfelől még gyakrabban az oly esetek, midőn vádlottak a közbeeső határozatok ellen jogorvoslattal nem élnek, s nem kívánják a sok formához kötött incidens határozatokat, hanem azt kérik, hogy a nyilvános főtárgyalás ügyekben mielőbb tartassék meg s hozassék érdemleges ítélet.

Ezen körülményeket is tekintetbe véve, nem bírom átlátni szükségét a feles időt és munkaerőt pazarló bírói határozatoknak a felett, hogy tartassék-e főtárgyalás, akkor, ha azt sem vádló, sem vádlott nem kívánja, s a bírói határozatot csakis akkor tartom kívánatosnak, ha vádlott abban megnyugvást vél találni, s az iránt folyamodik.

E szerint eléretnék az egyszerűség és gyorsaság a biztosság veszélyeztetése nélkül, vádlottnak a vád ellen védelmi joga lenne, s a főtárgyalás elég biztos alapot nyerne a nélkül, hogy az ítéletnek praepjudicáltatnék.

Fennebb már említettekből kifolyólag vádhatározat szükségét látom azonban magánkereset esetében (actio popularis) s akkor, ha a vizsgálat távollevő ellen folytatottat,

VI.

A főtárgyalás.

A nálunk jelenleg hatályban levő büntető perrendtartás czélszerűtlen intézkedései tulnyomólag az elő és részletes vizsgálatban fordulnak elő, mert a végtárgyalási eljárásban a vádforma legalább meg van honosítva, mindazonáltal it is több oly szabvánnyal találkozunk, a mely a vádrendszerbe nem illik belé. Az eljárás vádformái daczára a nyomozati elv vonul az egész végtárgyalás menetén keresztül. — A tárgyalás mindjárt a vádhatározat felolvasásával s nyomban reá az ügyész vádbeszédével kezdődik, s ezekben egybehalmoztatik minden, a mi vádlottra nézve kedvezőtlen lehet, s nem emlittetik fel semmi, a mi reá nézve mentesítőül szolgálhatna. Az eljárás kezdetével már az ügyész uralja a helyzetet, s felkelti a bíróság figyelmét a terhelő körülményekre. Aztán következnek a bizonyítékok, melyekkel szemben vádlott alig több „mutuus testis“-nél, s mind inkább szorítottatik sarokba, míg az ügyész zárindítvánnyal egész feketére mázoltatik, hogy aztán a védő annál nagyobb erőt fejtson ki abban, hogy őt fohérre mossa, s hogy a bizonyítékok egyszerű benyomásait a mennyire lehetséges, háttérbe szorítsa s elfeledtesse.

A ki nálunk egy végtárgyalást elfogulatlanul végighallgat, körülbelől ezen benyomással távozik s állításait aligha tulzottnak fogja tekinteni bárki is.

En nem akarom a bűnöst védelmem alá venni, hadd lakoljon az, ki arra valóban érdemes gonosz tettéért, de abból a feltevésből sem akarok kiindulni, hogy a ki ellen valamely gyanu felmerült, az már mindjárt bűnös, mert nagyon gyakori esetben kiderült már sok igen nyomosan gyanusítottak ártatlansága.

Ezért mindaddig, míg teljesen bebizonyítva nincsen az, hogy ki a bűnös, ezt pedig csak az ítélet mondja ki, addig gyanusítottat mindig csak alperes félnek tekinthetem, s az ügyfelet megillető jogoktól, a mennyire a vizsgálat czéljával nem ellenkezik, megfosztani nem kívánom.

A főtárgyalást tehát oly irányban óhajtom alakíttatni, hogy annál a vádrendszer elvei lehetőleg érvényre jussanak, s hogy gyanusított helyzete annál javuljon, jogai több elismerést nyerjenek.

Ezáltal nézetem szerint az eljárás sikere kockáztatva a legtávolabbról sem lesz, sőt igen nagy mérvben fog az eljárás tisztaság, egyszerűség és biztosságban nyerni.

Ezen megjegyzések után nyilatkozom a főtárgyalás menetének főbb mozzanatairól:

1-ör. A főtárgyalás kezdete.

Hogy a főtárgyalás az ügy megnevezésével veszi kezdetét, s azután vádlottan kívül a tanúk és szakértők is számbavételnek, hogy mindnyájan megjelennek-e, s hogy nem szükséges-e valamelyik meg nem jelenése miatt a tárgyalást elnapolni, nemkülönben hogy a főtárgyalás szóbeli és nyilvános kell, hogy legyen, — azt említenem sem szükséges.

Kérdés azonban, hogy ezek után a vád miképpen s ki által adassék elő.

Az újabb törvényhozásokat tekintve, erre nézve az 1873. máj. 29-ki osztr. bpts. azon intézkedést tartalmazza, hogy csak az írásban benyújtott vádirat olvasandó fel (244. §.) azon okból, hogy vádló a szóbeli előadás hatalma által ne nyerjen fölényt vádlott felett (indokok 77. lap.) A vádirat ellen vádlott által netán benyújtott kifogások felett hozott főtörvényszéki határozat is csak akkor olvasandó fel, hogyha azáltal valamely vádponton változtatás tétetett, s így vádlott kifogásairól az illető ítélő bíróság a legtöbb esetben tudomást sem nyer, s e szerint azok vádlottra nézve, ha elutasítottat is velők, hátrányos elővételemet nem állapíthatnak meg.

A német b. e. javaslat szerint a vádirat a közvádló által előszóval adandó elő s belátására van bízva, hogy mennyiben kívánja az írásbeli vádiratot előadásánál felhasználni. (205. §. Indokok 184. lap.)

Ha tekintetbe vesszük, hogy a vádirat mindkét törvényhozás szerint nemcsak a tény rövid felmentését, hanem természet szerint a vád alapjául szolgáló bizonyítékok tüzetes egybeállítását és az egész ügynek az ügyész által tekintetbe vett bizonyítékokon alapuló elbeszélését magában kell hogy foglalja, (osztr. bpts. 207. §. n. b. e. j. 165. §.), s így habár kis mértékben, de mégis fölényt nyújt ez a vádlónak a védelemmel szemben, s bizonyos benyomásokat kelt fel az ítélő bírakban, kivált eskütekben, már a tanukihallgatások előtt — akkor egyik törvényhozás intézkedéseit sem tekinthetem egészen helyesnek.

Igénytelen nézetem szerint a bíróságnak nem szükséges a tárgyalás kezdetén már arról is és pedig tüzetesen értesülni, hogy vádlott ellen minő bizonyítékok vannak egybehalmozva, mert a bizonyítékokokat ő kell, hogy magának a tárgyalás folyamából meritse; ez okból leghelyesebbnek tartom Gneist-nak erre vonatkozólag kifejtett nézetét, hogy a bizonyítás eljárás megkezdése előtt a bíróság csakis arról értesítendő, hogy vádlott, mely tény elkövetésével vádolttatik, de nem arról is, hogy minő bizonyítékok alapján. E szerint csak egy megállított vádforma olvasandó fel, a melyben a vád tárgyát képező cselekvény röviden körvonaloza.

Gneist a következő példával világosítja fel, hogy mily alakban olvassassék fel a vád:

„Vádlott N nyilváníttassék bűnösnek (N N munkásnak H helységben Y házának pinzelakásában 1873. márczius hó 7-én estvéli 7—8 óra között a szív közelében alkalmazott késszurás által) czélzatosan és előleges megfontolás után történt megölése miatt.“³²⁾

Ezáltal a bíróság figyelme felhivatik a bizonyítékok czélpontjára a nélkül, hogy a bizonylatok eredményének egyoldalú összeállítása reájuk felerőszakoltatnék, hanem a bizonyítékok combinatioja átengedtetik nekik.

En ezen felfogást tartom a leghelyesebbnek, főleg oly esetben, a midőn esküdtszék ítél; hogy azonban az ily alakban formulázott vádat az ügyész előszóval terjessze-e elő vagy a jegyző által olvassassék fel, abban jelentőséggel bíró különbséget nem látok.

2-ör. Vádlott kihallgatása.

Hogy én vádlottat a bűnperben, mint ügyfelet kívánom tekinteni elíteltetéséig, a midőn végrehajtás tárgyává lesz, fennebiekből már kitűnik; de hogy ezen felfogásomat nem szándékozom oda vinni, hogy mint az angol eljárásban van, vádlott ki sem hallgattathassék, azt hiszem bizonyíthatnom is felesleges.

E szerint elég e végett utalnom vádlott beismerése esetében vallomásának nagy horderejére, mely a bizonyítékok további kutatása alól felment, s ezen kívül is vádlott saját elbeszélései rendesen hozzájárulnak ahoz, hogy a más uton nyert eredmények megítélthetessenek, kiigazíthatassanak s megvilágosíttassanak. — A tett belső indokai, a melyek vádlottat vezették, hasonlóképen vallomása által derítetnek fel. — Önként értetődik, hogy a kihallgatás a legkisebb pressiótól is távol kell, hogy álljon. Ezért czélarányosnak látom én is, egybehangzólag az osztr. bpts. (245. §.) és a n. b. e. javaslattal (205. §.) hogy a vádemelés után legelőbb is vádlott hallgattassék ki; de mivel ezen törvényhozások szerint a vádirat felolvasandó, illetve előadandó s így azáltal az ügy bizonyítékai szellőztetve lettek, ezek szerint vádlott kihallgatása mindazon körülményekre kiterjesztendő, a melyeket a vádirat fölélt, hogy azokra vádlott védelmét előadhassa.

En ezt helyesnek nem tarthatom már fennebb mondottakból kifolyólag, melyek szerint a vádirat a tárgyalás elején nem juthat a bíróság tudomására, hanem csak a vád alapját képező cselekvény rövid körülírása.

Ezekhez képest vádlott kihallgatása a személyi viszonyaira vonatkozó kérdéseken kívül, nem vonatkozhatik egyébre csak a mi addig a tárgyaláson előfordult. Elejébe nem tartathatnak a bíróság előtt még ismeretlen bizonyítékok, hanem csakis azon kérdés intéztethetik, hogy azon cselekvény elkövetésében, melylyel vádolva van, bűnösnek érzi-e magát vagy nem? Hogy vádlott feleletét ezen kérdésre indokolhatja, — önkényt értetődik. (Gneist: 133. lap.)

(Folytatása következik.)

A „Székely Hírlap“ tek. szerkesztőjének

Maros-Vásárhelyt. *)

A „székely mívelődési és közgazdasági egyesület“ alakuló nagygyűlése f. évi december hó 19-én d. u. 4 órakor tartatott meg Budapesten a következő program szerint.

1. A gyűlés megalakulása és megnyitása.
2. Az előkészítő választmány jelensége az egyesület érdekében eddig törtétekről.
3. Az alapszabályok előterjesztése s annak alapján az egyesület végleges megalakulása.
4. Elnök, két alelnök és a központi választmányba 15 tag megválasztása.
5. Indítványok.

A nagygyűlés előtti napon azaz f. évi december 18-án ismerkedési estély rendeztetik. Ennek, ugy a nagygyűlés megtartásának helyisége megelőzőleg hírlapok útján közlé fog tétetni.

Tisztelettel felhivatnak az említett egyesületnek már aláírt alapító és részvényes tagjai, hogy az egyesület jövőjére oly nagy fontosságú első nagy gyűlésen minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Az ismerkedési estélyen oly ügybarátok is szívesen láttatnak, a kik az egyesület tagjaivá magukat még nem jegyezték be.

Az egyesületre vonatkozó bárminemű előleges felvilágosítással készséggel szolgálnak alólírtak. (Budapest, vár, bécsikapu-utca 149. sz.)

Az előkészítő választmány megbízásából.

Hajos János s. k. Buzogány Áron s. k.
az elők. vál. elnöke. vál. jegyzője.

Hirrovat.

© Köhalomszékbe keblezett Felmér községe törvénykezési tekintetben, a fogarasi kir. törvényszék megszüntetése következtében, a brassói kir. törvényszékhez tartozó fogarasi járásbírságtól a segesvári kir. törvény-

*) Öszintén üdvözljük mi is a távolból a székelymívelődési egyesület első nagy gyűlését, sikert kívánunk a tanácskozáshoz s tiszteltetl kérjük az eredményről becses tudósítást. Szerk.

³²⁾ Gneist: Vier Fragen etc. 132. lap.

szék területén levő kőhalmi kir. járásbíróshoz osztott be.

— **A vidéki nyomdászok az igazságügyminiszternél.** Említettük, hogy 74 vidéki nyomdatulajdonos feliratot intézett az igazságügyminiszterhez, azon határozata ellenében, hogy az összes hazai tsvékek nyomdái és irodái szükségletei Budapestről fedeztessenek. A feliratot nov. 26-án nyújtotta át a nyomdászok egy küldöttsége Perczel B.-nak. A küldöttség őhaját Dobay János, gyulai nyomdász adta elő. A miniszter kijelentette, hogy a dolgon már nem lehet változtatni. Az idevágó szerződés meg van kötve s az új rendszer behozatalára az állam érdeke bírta őt, mert így évente 23,000 frtot vél megtakarítani. A vidéki nyomdászok a nyomtatványokat nem is szolgáltatják elég pontosan. Különben az egész dolog csekélység, mert a miniszter például a szegszárdi nyomdásznál tudakozódott, az azt mondta neki, hogy évenként csak 150 frtnyi megrendelést kap a törvénytől. A küldöttség tagjai s a miniszter közt hosszabb eszmecsere folyt, de az utóbbi ismételve kijelentette, hogy a nyomdászok kérelmét tekintetbe nem veheti. (K.)

— **Sepszi-Szent-György képviselőjévé** a mult szombaton Csiki Kálmán 111 szavazata ellenében, 125 szavazattal Wodiáner Béla választott meg. Tehát még is igaza volt annak a molárnak, (Sámuel) ki ez előtt néhány nappal hírlapi téren is oly nagy zajjal üdött fel a garadra.

☉ **Bulyovszkyne** asszonyt, ki mult szombaton még „Arria és Messaliná”-ban hódította közönségünket, vasárnap — elindulása estéjén — a fiatalság impozáns fáklya zenével lepte meg. Szónoklatot Tavasz József ur tartott, mire a művészno hatásos szavakban mondott köszönetet. Tavasz ur csinos s igazán szépnek mondható alkalmi beszéde mellett a helyi polgári dalárda is pár darabot énekelt el szokott praecizitásával. Daczára, hogy komor, esős idő volt, közel ezer ember vett részt a művészno tiszteletében, mely után búcsút mondva s köszönetét fejezve ki a szíves fogadtatásért, még azon este Kolozsvára távozott el kedves vendégünk.]

— **Résztétlenség,** a m.-vásárhelyi polgári iskolaszék — mint collegánk az „Erdély” írja — közelebből sem tarthatá meg rendes havi gyűlését a tagok résztétlensége miatt.

✱ **Séta-hangversenyt** rendez e hó 11-ikén, azaz jövő szombaton a m.-vásárhelyi „Dalkör” a Transylvánia dísztermében, melyre a meghívók már szét is küldtek. Belépti díj a terembe 80 kr., az erkélyre 1 frt; a jövedelem a „Dalkör” lobogójának előállítására van szána, mely kellemesnek ígérkező estvére előre is felhívjuk közönségünk figyelmét. Jegyek a Csiki Lajos ur kereskedésében válthatók, s estve a pénztárnál.

— **Díszokmány.** A napokban volt alkalmunk látni Thuri Gergely volt városi főispánunk díszpolgári oklevelét, melyet a képviselőtestület még ez év elején szavazott volt főispánjának meg. A Nemes Ödön ur által meglepő kivitel- és tisztasággal rajzolt okmány ezüsttel ékített kék bársonyban van kötve, s a könyvkötői munka, mely Komáromi Albert ismert jó nevű fiatal könyvkötőnkől származik, szintugy elismerést érdemel, mint annak beltartalma a metszés és rajzmunka.

— **Nagy Lajos,** a székely-udvarhelyi királyi törvényszék volt elnöke, ki alapos szakkézsültségéről, ritka jellemzőségről és fáradhatatlan buzgalomáról nemcsak eddigi működési terén, hanem szélesebb körben is ösmertetést s közbecsülést vívott ki magának, Székely-Udvar helytt ügyvédi irodát nyitott.

Törvénykezés.

A marosvásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1875-ik évi decz. hó 6-án és következő napjain a következő ügydarabok adáltak elő.

I. Osztály I. Tanács polgári ügyekben.

Binder Mihály r. b. által:

Aldea M. Radu N. e. élelmezés, Dogaru V. Munteanu D. e. zárlat, Valcanu N. és Olarinak hagyatékai ügye, Nagy-Szeben város közönsége Hochmeister J. G. e. zálog átkeblezés, Julea J. Zuga M. s t. e. kártérítés, Lirku M. Ládó J. s t. e. birtokhá., Babes O. Gráma J. ellen som. visszah., Torma D. Kabucz I. e. som. visszah., özv. Katona M. Grün V. s t. e. som. visszah., Züllich E. Maurer K. e. előjegyzés iránti ügyekben.

Ferencz Károly r. b. által:

Sütő Vaszi Szucs Pável s társai e. tulajdajog bekeblezése, Hunyadmengye árva-pénztára, Vitán László e.

700 frt, Ardelean Titia s társai ifj. Argyelán Juon e. ajándéklevél megsemmisítése, Smidt Albert mint gyám, a Tüzes József örökössei e. 230 frt 70 és 30 frt, Lupa Leon s t. Gliga Filimon s társai e. 800 frt, Kecskeméti Katalin, Burchardt Ágoston e. hozomány kiadása, Dániel Imre Zathureczky István je. zálogkiváltás, özvegy Luokán Juonné s t. László Lajos e. tulajdon p. Porr Gyula Aoltres Mihály e. tulajdon p. Tinta Miklós, B. Jósika Lajos e. szerződés teljesítése, Deési V. Boldizsár, Pávai V. Elek e. fekvőségek, özv. Vajdos Péterné s t. Rádu József e. egy szántóföld, özv. Vajdos Péterné s t. Negusztor Vaszi e. 2 darab kaszáló, Göllner Sámuel Vachner József e. számadás, Gracser György Rossle József Pál e. tulajdonjog, B. Löwenthal Sámuelné Korodi János hagyatéka e. tulajdonjog, Gr. Berchtold Eugenia, Mánta Vaszilika e. birtok per, Gr. Berchtold Eugenia, Berca Indrie e. birtok per, Gr. Berchtold Eugenia, Belesug Gligor s t. e. birtok per, Dáni Magos János Gellner György e. 588 frt, Móise Nedella s társai Dumitru Nedella e. végrendelet érvénytelenítése, Váradi Domokos Filimon Szimion s társai e. egy erdőrés, a fogarasvidék árva alap Fülöp Elek hagyatéka e. 747 frt iránti ügyek.

Csergedi János r. b. által:

Turik Joanes L. Juon Turik Toma e. fekvők, Zsurka Luka örökössei Kriznik Ilina e. egy kert, Makavei Szimion Makavei Juon e. egy föld, Zsurka George Kriznik Nicolai e. egy malom, Artenie Tódor, Nicolai Ona L. Flórea e. hagyaték, Medra Nicolai Medra Juon s t. e. három darab föld, Kriznik Nicolai Kriznik George e. végrendelet érvénytelenítése, Skrobete Mária Skrobete George e. két darab föld, Vaszi Rafila Goja Anna s t. e. közös szerzemény, Patintea Szimion Bota Nicolai L. Szimion e. fekvők. iránti ügyekben.

Dr. Endes Gábor r. b. által:

Gr. Tholdalagi Mihályné Gligor János s t. előjegyzés, Gyertyánfi Helena Alsó-Ausztriai leszámított-bank e. tulajdon igény Benedekfi Dánielné Kis Pál e. elfoglalt fekvők, Adler Jozéfa Biró László hagyatéka e. 1107 frt, 50 kr., Pál Mózes s társai Kállai Sándor e. örökjog. Vass Károly, Deési Ferencz s társai 1000 frt urb. kötv. Illyés István, Lengyel József e. 48 frt s jár., Izsák Antal Csekne Sámuel e. 33 frt 14 kr., Lukács József, Tuzson Mihály s nője e. 40 frt s jár., Rettégi János Pál Lajos s t. e. birtokháborítás, Goll és társai Kabos János hagyatéka e. 5500 frt, Frid Adolf, Bogdán István e. 130 frt iránti ügyekben.

Déézi Farkas r. b. által:

A kir. kincstár Katona Miklós s társai e. 2783 frt és 1086 frt 60 kr., az Erd. keresk. és hitelbank, Káryázy József csödtömege e. telekkönyvi ü. Bőjthi Andor, gr. Eszterházi Kálmán e. 1000 frt, gr. Gyulai Lajos gr. Haller Anna b. Szentkeresztí Sigmundné e. telekk. ü. Janka Lajos gr. Teleki Gusztáv e. telekk. ü. Vermescher Mihály s társai Oberth György e. 736 frt 8 kr., Balog Ferencz, Zakariás Károly e. 200 frt, b. Bálint József, gr. Lázár Imre és társai e. birtokkiigazítás iránti ü.

Illyés Károly pótbíró által:

Mihály Elek Szakács József e. 15 kalangya árpa, Botskor Zsigmond s társai Becze Imre e. utczahely ki nyitása, Sinka Varga György Koncz András e. 19 frt 86 kr., Csik-Szerda város közönsége Kovács György s neje e. som. visszah., Bálint István Cs.-Sz.-Mihály Ajnádi János János e. som. visszah., Karácson Péter s társai Szépviz közönsége e. haszonbér visszafizetése, Fischer Ferencz a gyimesi első székely parafingyár e. 700 frt, László Sámuel ifj. Olsi Lajos e. haszonbér megszüntetése Olteánu Nonu s t. Horváth Márton e. tulajdonjog. iránti ügyekben.

Dr. Dózsa Miklós pótbíró által:

Kiss Ferencz s társai Kiss Mária s t. e. kárpótlás kiutasítása, Sz.-Udvarhely város közönsége özv. Bálint Ferenczné s t. e. 3600 frt, Hersch Ábrahám Somlya Gyorgye s t. e. som. visszah., Greger F. A. csödtömege Saunnig József e. 10 frt 83 kr., Ferencz Lajos Nagy Molnár János e. 50 frt s jár., Mákszem Mihályné Csáky József e. som. visszah., Rác János Lakatos Dávid e. 33 frt 33 kr., Jakab János Csik-Zsögöd községe e. som. visszah., Várdotfalva községe Botár György s társai e. som. visszah., Abos Antal Szabó János e. som. visszah., Szentpéteri János Antal Mihály s társai e. egy darab cs. arany iránti ügyekben.

I. Osztály. II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal r. b. által:

Bincsó János Kreisel János Márton e. 16 frt, Vermescher Mihály Vagner Albert s t. e. 15 frt, Bogdán Mihailla, Glogovetz Juon e. 100 frt, Schuster Márton. Vendel Mihály e. 82 frt, Barna Bazil Trifu Anna e. 12 frt, Schuster Márton Margineán Mária e. 45 frt 60 kr., Halbreich Sámuel Chirián Juon e. 8 frt 50 kr., Lázár Móisze s t. Vagner János e. 176 frt 52 kr., Fogarascher Jakab Flesher Péter s t. e. kártérítés, Szászpiáni g. k. egyház Oni Oprisiu Joanna e. birtokháborítás, Oláhpáni g. k. egyház Oni Oprisiu Joanna e. 35 frt 90 kr., Miklós András Daradics István s t. e. kártérítés iránti ü.

Sándor János r. b. által:

Todea Paraschiva Todea Sanfira e. tulajdonjog, Rain Chidza Popa János e. végrehajtás alóli kiszakasztatás, Korodi Anna Gajzágó István e. igényper, Mircse Elek Szonda Lászlóné e. 34 frt, Farkas József Popovics Mária e. birtokháborítás, Tompos Gergely Schuller Petrus e. 70 frt, Tompos Gergely Berteau Juon e. 42 frt 50 kr., Bardocz Lajos Orbán Mihályné e. 20 frt, Rózsa János Medvcs Sándor e. 12 frt, Gidófalvi Adolf ifj. Kovács János e. 97 frt, Maduin Mária, Kirzse Miklós e. 176 frt, Mihaj Dumitru Demsusián Áron e. 65 frt, a kir. kincstár Csora Juonutz e. 9 frt 60 kr., a kir. kincstár Stanisla György e. 4 frt 50 kr., a kir. kincstár Pruner József e. 20 frt 16 kr., Demsusián Áron, Szilágy Josif e. 7 frt 80 kr., Szinefta Vaszilie Pautilimon Nicolai Pautilimon e. birtokháborítás iránti ügyekben.

Pipos Péter r. b. által:

Nagy-Szeben város közönsége Bratu Bratu s társai e. 2630 frt 24 kr., özv. Dumitru Toni Oprisiuné s t. Rosca Joanu e. 560 frt, Groza Nicolai hagyatéka, Pascu Ispás e. 170 frt 30 kr., Voicu Constantiu Gamulea B Juon e. 40 frt, Kurje Samu Todórice Juonné s t. e. 9 frt 2 kr., Ábrahám Dávid Reich Izsák e. 200 frt, id. Benedek János, ifj. Pataki Áron e. 10 frt, Földes Bálint Haralyi Sigmond s t. e. 100 frt, Láhai János Lang Sára e. birtokháborítás, Schusztér György Falschessal János e. 66 frt, Kocsis Krisztina, Muresiánu Juon és neje e. birtháb., Neuman Izrael Michael Bár s t. e. 55 frt 79 kr., Drotleff Johann Popsioru George e. 49 frt 70 kr., Veissbach Móricz Püspöki Lajos e. 80 frt, Turmán Olivér Grossmann Salamon s neje e. 180 frt, Rádu János Pus Pétru s t. e. 28 frt, Boldor Vueza Brendusia Juon e. 10 frt Matesiu George Lodanu Stan Tódor Surdului e. visszah., Csokán Gavrilla Burzu Ilie e. 20 frt, Vadt Michael Maternyi Emil s társai e. igényper, Falk Dániel Meternyi Emil s társai e. igényper iránti ügyekben.

Petri Ádám r. b. által:

Jenikoj Mária s t. Jenikoj János s t. e. hagyaték, Dolean György Ruz Palagya e. közös vagyon, Ifj. b. Toroczky József s t. a kir. ügyigazgatóság e. végrehajtás korlátozása, Pap János s neje Illyés Péter s neje e. közös tulajdon bekeblezése, Pap János s neje Urszán Szimion s neje e. közös tulajdon bekeblezése, Popa Ágos-Illyés Petre s neje e. közös tulajdon bekeblezése, Szombatfalvi Ágnes Bakai István s t. e. ingatlanok iránti ü.

Istvánffy Pál r. b. által:

Milch P. Bandenson Ferencz e. szolgálati bér, Alzonó János Bandenson Ferencz e. szolgálati bér, Gáspár Eliásné Szabó Mózes e. adósság, Knoch Venczel Amsterdamu e. adósság, Vajda György Reiter György e. zálogkiadása, Roth Markus Avram Tódor e. adósság, Endes József s t. Boncsma Márton e. som. visszah. Gratián German Cseutza Lászkú e. adósság, Pál Gyula Sanlean Tódor hagyatéka e. adósság, özv. Zsimbereán Kata Angyel Juonné e. som. visszah., Sükösd Gábor Hoprich Frigyes e. adósság, Orbán Sándorné Imreh Mózes s t. e. két öl fa, id. Bartha Lajos Konya András s t. e. kártérítés, Bernstein Mark, özv. Málnási Antelné e. 4000 drb. téglá, Nagy István Nagy Ferencz hagyatéka e. adósság, Páll Károly Kovács Elek e. adósság, Szabó András Szabó Florentina e. birtokháborítás, Simon György ifj. Kátai Ferencz e. adósság, Mayer Ignác Schvartz Mózes e. 7 drb. száz kiadása, Nagy Ignác Vagner Frigyes hagyatéka e. adósság iránti ügyekben.

(Vége következik.)

Felelős szerkesztő:

KUTI ALBERT.

Hirdetmények.

(150)

(7—10)

Csupán csak LÖBL FRIGYES-nél

Videki rendi mányek leltármegteresen eszközöltenek.

Budapest, a Lipótvárosi templontér.

m.-vásárhelyi ev. ref. főtanoda

újabbban is jól berendezett

KÖNYVNYOMDAI INTÉZETE

elvállal, gyorsan és jutányosan elkészít mindennemű, szakmájába vágó, kisebb nagyobb

könyvnyomdai megrendeléseket.

A könyvnyomda szédelgős, émelgős vállalatokkal — a nemesb ízlés rovására és kárára — nem foglalkozik; azonban az irodalom színvonalára emelkedett irodalmi termékek pontos és díszes kiállítására készséggel ajánlkozik.

A megrendelések Imreh Sándor ref. főtanodai nyomdászhoz intézendők.

(152) (2—*)

Különös figyelembe ajánlatnak jelen idényre angol Halifat és másnemű korcsolyák.

CSAPÓ SÁNDOR

CZÉG ALATTI

norinbergi díszárak, porcellán és üvegáremű üzletben

Maros-Vásárhelytt,

tőter, GÖRÖG örökősei házában, kaphatók mindennemű

karácsoni és újévi

A JÁNDÉK-CZIKKEK

a legdúsabb választékban.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltenek.

(153)

(1—6)

Porcellán-, thea- és kávé-készletek.